

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Magni Servi Dei P. Julii Mancinelli Societatis Jesu

Cellesi, Jacopo

Oeniponti, 1677

V. Opera pœnitentiæ, perpressiones Corporales, paupertas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42734

tendus mox fuit etſi magno ſuorum cum rubore, & confuſione. Vnde diſcamus licet, quàm unicuique religioſo ſit non ſolùm utilis, verùm etiam neceſſaria non qualiſcunq; ſed ſuæ religionis vivendi ratio & amiffis.

Dimittendus fuit.

CAPUT V.

Opera Pœnitentiæ, Perpeſſiones Corporis.
Paupertas.

INterno ſui vincendi ſtudio, per quod P. Julius ſubigebat animum reprimendo per obedientiam propriæ voluntatis & judicij inclinationes, rectè conjunguntur opera pœnitentiæ externæ, quibus frenabat corpus, & ſenſus ſuos. Ab uſque primis Novitiatûs principiis in Exercitiis ſpiritualibus ſub primum ingreſſum fieri ſolitis ſtatim imbibit ſpiritum pœnitentiæ, & corpus affligendi ſtudium *propter ſua peccata*, inquiebat ille, & *ob ſerium mundi contemptum*.

Etiam ſupra diximus, ipſum laterculo pectus ſuum atrociter pulſaſſe; hoc ſuum patiendi deſiderium vehementer accendit in prima probatione vitis ſanctorum Patrum anachoretarum, ſanctorumque Martyrum lectitandis, id quod ipſi familiare fuit per totam vitam; fateturque in nullo Exercitio ſpirituali reperiffe ſe majorem guſtum, & delectationem, quàm in obeundis pœnitentiis & afflictationibus corporis, quàm diù ei id per ætatem licebat; licuit autem ei, quaſi ad ipſius mortis articulum. *Dictitabat, ſenes debere eſſe frequentiores in afflictationibus corporis, quàm juvenes; quoniam ipſis tempus breve eſt placandæ divinæ juſtitiæ; item ipſorum corpora jam indurata ævo minus ſentire doloſum, idque per frequentiam ſuppleri debere. Demum melius cognosce fructum pœnitentiarum.* Caput nunquam peccabat, ratus eſſe jacturam temporis; quinquies vel ſexies per annum faciem

lib. 1. c. 3.
f. 20.

Spiritus pœnitentiæ à primo novitiatu.

Dictitabat ſenes debere eſſe crebriores in pœnitentiis.

Caput nunquam peccabat.

Morbis re-
medium
non qua-
rebat.

faciem lavabat propter alios, non suâ causâ, ac propter oculos, qui ob continuum lacrimarum imbrem offendebantur non parùm. Et in hunc finem non tenebat vasculum in cubiculo contentus communi gutturnio. Multò minùs sibi lavabat pedes, nec unquam aliud remedium, vel medicamentum admittebat, quod videretur utile inveteratis ejus morbis.

Ipsò sibi la-
ceras con-
suebat ve-
stes.

Induebat pannos veteres, & ab aliis detritos, etiam à mortuis. Par tibialium durabat in tres annos, calceorum in quatuor, thorax in octo vel decem. Et si reculæ, quas diximus, lacerarentur, ipse sibi eas consuebat. Annis compluribus non induxit pedibus foccos, sive lineos calceos. Per itinera non utebatur nisi pallio consueto, verùm illo convoluto, & duplicato, quod ipse etiam adhibebat pro stragulo lecti, & hiberno tempore pro togâ, quam nos vocamus usualem, & domesticam. Hujusmodi pallium ipsi

Pallium
duravit 22.
annis.

Trium-
phabat in
centonibus

elemosynæ loco donatum ab cognato suo Archiepiscopo duravit viginti duobus annis, plerumque partem assumentis & centonibus refartum, nec illud ipse unicus portabat, mutuum & aliis dabat compluribus, qui libenter cum ipso prodire solebant; cùm propter felicem negotiorum suorum exitum, tum ut participes fierent meritorum Patris Julij, qui cum illa sua lacernâ præsentis luxui coram nobilibus, dynastis, principibus viris, ipso prorege insultabat, quorum liberalem manum sæpius ipsi apertam & oblatam nunquam acceptavit, nec permisit sibi detrahi pretiosos suos centones, quibus tamen sæpius se privavit propter alios tegendos. Bulgæ ipsius erant vimineæ, qualibus avena vel filigo defertur; aliâ supellectili vel apparatu, ut diximus, non utebatur; nec viatico quidem; nec ut plurimum equitatu, victitans ferè elemosynis, diversatus in nosocomiis.

Bulgæ, via-
tica.

Ipsius

Ipsius cubiculum semper, vel quasi semper erat omnium in domo deterrimum, repudiatum ab aliis. In hoc non habebat ornatum, nec commoditatem ullam; nec seriem librorum, contentus solâ Scripturâ, & Concordantiarum quas vocant, Indice, summâ Casuum Conscientiæ, & Concilio Tridentino. Breviarium illi sufficiebat in plurimos annos. Socium cubiculi nunquam accepit, licet ei superiores propter senium, & infirmitatem sæpius aliquem obtulerint. Omnia cubiculi servitia peragebat ipse per sese; dicendo: ut virtutem tegeret, quòd ita melius sibi serviretur. Nunquam prodibat domo animi causâ, ut sese recrearet, nisi ad id ipsum superiores compellerent, contentus solo cœli aspectu ex altissimo collegij angulo; quippe per experientiam & suam, & aliorum didicerat, præcisè animi causâ prodiiisse plurimum quieti & unioni cum Deo obfuisse. Affligebat ipsum mirum quantum frigus pedum; ferè tamen nunquam, hac tam bonâ occasione patiendi usus, accedebat ad focum. Convenerat cum uno, ut tempore quotidianæ recreationis placeret longius agere à foco, ita quidem, ut anno 1608. quando bruma erat omnium sævissima nunquam induci potuerit, quòd se calefaceret, etsi manus haberet frigore & gelu tumidas ac fissas. Hoc frigus valde nocebat ventriculo, cujus dolores non sinebant eum dormire; ac quoniam in lecto non habebat nisi unicam simplicem culcitram, ponebat supra pedes libros, quorum pondere pressi calefierent. Idem frigus causa erat, ut in hieme præferret labra nigra, & auriculas quasi aridas, genua ex assidua orandi consuetudine callosa, & hiulca, quæ identidem manarent sanguine. Ac quoniam semel hoc incommodi superiori aperuit, dixit ipsi hic: *Nihil referre, nam & cætera ipsum habere carnem equi Arcadici.* Sic ipsi jocando, & explorando viri patientiam; quod ipse usque adeò in bonam interpretatus est partem,

Cubicula,
Bibliotheca.

Socius cubiculi nullus.

Nunquam prodit præcisè animi causâ.

Ad focum non accessit quantumvis summâ brumâ.

Supra pedes ponebat libros.

Jocus parum falsus.

partem, ut non solum non providerit de remedio, verum & summo propter illud durum responsum affectus fuerit gaudio.

Dentes dis-
siliere in
frustula
præ frigo-
re.

Caput ob-
corruit.

Capiti ni-
hil substra-
vit.

Operam dabat malignè vestitus confessionibus au-
diendis, cum ita horrido contremuit gelu, ut & ipsum se-
cum subsellium commoverit in tremorem, id quod ipsi
sæpius evênit Perusij admirantibus omnibus, qui juxta ad-
stabant confessuri, & tunc multi dentium ipsi in frustra dis-
silierunt congelati à frigoris vehementiâ. Simile quid ipsi
contigit in Collegio Senensi, in quo aliquamdiu dormiit
stramentum supra nudum, superinjecto sibi sagulo milita-
ri, quod quidam miles Hispanus novitius in societatem at-
tulerat. Eo usus est per totam quadragesimam, ubi pro
concione dixit ad sanctum Quiricum, quando dies no-
ctesque passus est horrenda frigora. Et hoc ipsi ita solen-
ne per omnes Missiones & itinera erat, ut planè ipsi caput
obtorpuerit, manus altera, & coxæ supra coxendices. Et
hoc per totam vitam ad modum, ut post per hiemem inter-
rogaret alios, utrum esset frigus? pedes quidem ei non obri-
guere, quando autem eò descendit gelu, tum equidem ha-
buit occasionem demonstrandi egregium mentis suæ ro-
bur, quod ei superfuit, patiendi. Nec ad id minorem na-
ctus est ansam ex calore & æstu. Cum aliquando jam sexa-
ginta duos natus annos iter faciens ardente Sirio per
montes deflecteret ad villas, adeò illi humores ante hac in
capite congelati resolverunt sese, ut per tres continuos an-
nos humectationes illæ in pectus destillaverint pluviam non
minus periculosa, quam, nisi succurras, exitiali. Somnum
cepit non solum supra stragulum simplex, ut diximus, ve-
rùm & sæpius supra nudum asserem nullo capiti supposito
adminiculo. In itinere Constantinopolitano jam vidimus
eum quadraginta & amplius diebus dormivisse supra nu-
dum solum, aliàs supra stramen in stabulis, inter jumenta,
alias

aliàs supra scopulos maris, aliquando in nivibus, sub Dio
 celi injuriis per campos expositum. Ipsiùs plumæ & pul-
 vinarìa non erant alia, quàm lignorum ac marmorum
 prædura fragmina, calvæ mortuales, quibus ille tunc liben-
 tiùs utebatur, cùm id absque teste, nisi solo Deo, fieri pote-
 rat. Ac propterea cupidè faciebat iter solus, ut posset se
 tractare arbitrato suo, haud paulò rigidiùs. Et hoc etiam
 reddebat illi tolerabile onus superioris, gaudere libertate
 afflictandi sui. Ità cùm esset Rector Collegij Florentini,
 elegit sibi cubiculum adeò maligno aëri & ventis exposi-
 tum, quod toto impetu incessabat, & perflabat, ut primo an-
 no illi collum reddideret immobile, secundo obstupescerit
 auriculam, principium ejus surditatis, quæ ipsi deinde
 per totam vitam, magnam segetem suppeditavit patientiæ.
 Setosâs omne genus vestes usurpavit, non solùm cingula,
 & funes, nodis asperos, verùm & thoraces integros cum
 manicis indusiorum ritu, dentatos, aculeatòsque, carnes
 ejus mirum quantum, commorsuros. In uno horum tho-
 racum obiit ille aliquando septem Romæ ecclesias, & illo
 ipso die jejunavit severum in modum. Aliàs triduo ante-
 cinerale placando numini, quòd tunc provocari peccatis
 licentiùs solet, induit ipse hujusmodi asperam vestem absq;
 eo, ut illam interdium vel noctu deponeret, verùm in capite
 dierum quindecim vidit se quasi decorticatam, & artus
 vulneribus plenos, ut fuerit compulsus eam deponere.
 Ultra hæc cilicia circumdedit collo catenæ partem putea-
 lis, crassam, cujus rubigo sudoribus uncta adedebat ejus
 collum & humeros. Cùm esset quinquagenario major,
 quoniam lotor querebatur, ipsius indusia esse rubigine ar-
 rosa, & plagis infecta, catenam tandem deposuit, quam
 alioquin semper detulisset, & ejus loco circumcinxit col-
 lum coronis grandioribus, quas nos rosaria vulgò dici-
 mus, nescio, qua ex materia, sed quæ ipsi dolorem duplica-

Libenter
 iter agebat
 solus, ut
 prohibita
 posset se ri-
 gidè tra-
 ctare.
 Quale cu-
 biculum
 sibi Rector
 elegerit.

Cilicij
 asperitas.

Catenam
 sibi cir-
 cumdedit
 putealem.

Quibus Pa-
 tribus no-
 stris se af-
 fixerit.

bant, & magis afflictabant, quàm ipsa catena. Et hæc coronas gestavit annis plurimis, eò, donec una earum, cum nimis strictè eum premeret, fregerit ipsi os sub collo, quod à pectore tendit in humerum ingenti cum dolore, licet id ipse nemini indicaverit.

Cilicium
Thorax.

Quoties se
flagellave-
rit.

Quamdiu.

Cum deef-
set flagel-
lum, quo-
rum se fla-
gellaverit?

Ipsius flagella erant ex chordis testudinis ex ferro vel aurichalco, & nihilominus multa eorum consumpsit. Vnum penes me teneo fusile ex aurichalco, grande, ponderis libræ dimidiæ, quod utique ipsum multò antè potuisset atterere, quàm ipsum vel parte minimâ consumi. Ita etiam Maceratæ asservatur ejus Cilicium per modum thoracis ex crine equino valdè asperum, quod per suam miraculosam detectionem & sanitates magno numero restitutas innovavit Maceratæ gloriosam servi Dei memoriam, mihi que dedit occasionem primùm scribendi relationem brevem, & postea etiam vitam ipsam. Primis quinque religionis annis ter se cædebat per hebdomadam, inde factus superior Collegij cœpit in se sævire quotidie, & hunc morem tenuit usque ad mortem nunquam interruptum nec per itinera, occupationes, morbos etiam lethiferos. Nec sinebat se ab eo distineri ex respectu, quòd socij eum ex vicinia audirent. Tempus divederandi se durabat, quantò ipse sermonem faceret, de Passionis Dominicæ quinque perdolentibus mystetiis, extrahendo ex singulis documento uno, & petendo à Deo gratiam illud exequendi. His subjunxit Psalmum de profundis. Subinde, cum deesset flagellum, evellebat pilos barbæ, manuum, nasi, pedum, per idem, quod dixi, temporis intervallum. Ac quoniam ex assiduo percussu & pulsu ejus caro redacta erat quasi in insensibilem, flagellabat se supra faciem, & supra pedum tibias, ubi planè doloris affatim propter ossium viciniam experiebatur. Alium herclè vivum ex emortua sua carne excitandi doloris invénit modum.

Ex

Ex candela accensâ derorabat guttas ex cera liquefacta supra manus, pedes, humeros, pectus ad eum modum, ut toto corpore videretur contraxisse lepram, ita durè se tractabat. Ac, cum candelæ eum deficerent, collocabat lucernam humi, & supra flammam pedum plantas, ustulandus. Et hoc factitabat quotidie, nec propterea ommittebat diverberationem. Contrectabat manu carbones accensos. iis extinguebat candelas, ac funalia & voluit Deus, ut ipsum non urerent, neque nocumentum afferrent, cum animus esset magis, ubi amabat, quàm ubi animabat. Aliquando Neapoli insolito amoris abreptus est, iussit accendi funale, supposuit brachium nudum, illudque tamdiu sub guttante tenuit face, dum Deum expugnaret ad donandam cuidam nobili infanti sanitatem, ad quem invisendum multis erat precibus evocatus. Quod equidem factum testatur Pater Cæsar Vivo Professæ domui præpositus Neapoli inter alia admiranda, paratus jurejurando id affirmare in quadam depositione scripta, & subscripta propria manu signata solito societatis sigillo 10. Decemb. anno 1660. quam ego habui ex Archivio nostræ societatis Romæ sequentem in modum. *Fuit Pater Julius Mancinellus quadam die vocatus ad Dominum Franciscum Valcarellum meum nepotem, qui agebat animam, & jam erant allati apparatus lugubres ad conclavia integenda. Pater longo tempore oravit juxta lectum moribundi; secundum hæc petiit cubiculum separatum, & funale, quod ab ephebo iussit succendi. Quo factò denudat brachium, illud supponit guttanti rædæ, dum rotum morosè liquidâ cerâ infunderetur. Observatum; ad modum, & moram liquefacti funalis morbum recessisse, ab illo momento infirmus cæpit convalescere, & non multo post omnino convaleuit, superstes & incolumis diutius, quàm alij, triginta annis, Domina mater Francisci semper Patri Julio hanc gratiam in acceptis tulit, & ita hodiè que tota parentela credit.*

Ex candelâ accensâ.

Funali accenso suppositum brachium nudum.

P. Cæsar Vivo præp. Dom. Prof. jurata depositio.

Ejus ratio
jejunandi.

Oblivisce-
batur cibi.

Eodem
gradu &
gulæ &
sensûs de-
lectatio.

Finxit se
comedere
carnes.

Non multum ab hoc rigore abibat ejus ratio jejunandi. In adventu jejunabat in hebdomada saltem ter, sæpè autem in pane & aquâ, quod illi perusitatum erat, quoties vel ipse, vel alij incidissent in calamitatem, & profuit ipsi summopere, abstinere in mensa a ferculis, quæ ipsi magis arridebant, fuit illi perpetuum; imò sæpius nihil omnino comedebat. Sæpius abreptus in Deum obliviscitur cibi ante se positi, qui vicinus sedebat, opus erat, ut ipsum moneret. Non erat periculum, ne Pater Julius extraordinariis domi vel foris interesset convictibus, nec sinebat se ullis argumentis ad hoc induci. Habebat eodem gradu delectationem gulæ & sensûs; ac dicebat, qui primo assentiatur, mirum esse, si non assentiatur secundo, maxime inter religiosos, qui sunt in statu pœnitentiæ. Nihilominus cum videret cibos electos, gratias agebat Deo, quod eos dedisset vitæ, cui non convenirent, quippe qui speraret sibi reservata meliora in alteram vitam, prout reipsa habebat ejusce rei pignus à jejuniis suis saporem ipsi in sacrosancta Eucharistia abundè compensantibus. Propter hoc multis annis in ætate adhuc viridi abstinerebat à manducandis carnibus fingens se illis vesci, ut res non deferretur ad superiorem, prout tandem delata est à sociis, dum visus est tantum in rodendis ossibus occupatus, & multum fatigari in avellendis ab osse carnibus, & pelle. Et hæc abstinencia adeò illius debilitavit stomachum, ut postea ex necessitate cogeretur omittere, quas prius ommiserat electione, quandoquidem non amplius erat digerendæ, etsi in minutissimas partes concitæ. Indulsiit autem illi Deus pro auctario suorum jejuniorum aliud condimentum; illud fuit defluxio in palatum & gingivas, quæ duodecim per annos duravit cum eâ manducandi difficultate, ut ipsi comedere esset pœna & dolor: nihilominus acsi hoc nulli molestiæ foret, majori sui vincendi studio ad illos se cibos assue-

affuefecit, à quibus à puero abhorrebat, & nauseabat instar veneni, & quorum odorem ubi primum percepisset, solitus est pati deliquium. Talis fuit pro illo caseus. In morbis nunquam vescebatur carne vetitis diebus, nec in summo quidem senio, quando, potissimum in quadragesima prædebilitate virium sæpius & domi & foris solitus est cadere. Atque ex his, quæ hæctenus dixi, facile colliget lector, quo pacto in dies crescerent dolores ex tot ultroneis pœnis in corpore, senectâ, viribus, laboribus, quotidiana sanguinis effusione per flagella exhausto, & extenuato. Et nihilominus asserit ipse, nulla in re à se majus robur reperiri, quàm in usu piarum perpeffionum, quia, qui amat germano corde Jesum, delectatur unicè, cum pati quid potest ejus amore; & hoc magis, quò amplius id est, quod patitur maximè cum castigare corpus suum nil aliud sit, quàm solvere & rumpere nodos, qui animum tenent devinctum, ut non possit tam citò eluctari ad intuendum Deum. Hac contemplatione occupatus Pater Julius cupidè dilaniabat artus suos, & à solo peccati timore retardabatur, ne progredere-
tur plùs ultra. Dicebat etiam sine corpore nos esse posse beatos, & nullo modo dandas aures tot carnis nostræ excusationibus, quas ad effugiendas molestias solet afferre in medium; non subesse aliud, nisi amorem proprium sub umbra nescio cujus frivolæ discretionis, constare sibi experienciâ propriâ, & plurimorum fortissimorum hominum in patièdo, nequitias & astutias corporis nostri, quod tantum non patitur, quantum non vult pati.

Impono finem huic argumento narratione cujusdam facti, quod quidem aliis videri queat vilius, mihi autem planè cenferur dignum, quod memoretur. Ex eo namque tanto magis apparet summus erga religiosam observantiam affectus, quanto magis prodit se sui vincendi studium. Confecerat ille iter toto die pedibus, ob id indusium per-
madefe-

A caseo
abhorre-
bat.

Solo timo-
re peccati
tenebatur,
ne progre-
deretur ul-
tra.

Amore re-
gulæ ma-
dido in in-
dusio accu-
bat & dor-
mit.

ma defecerat, cùm ire cubitum pararet, noluit id sibi detrahere, ne in regulam peccaret prohibentem dormire absque indusio. Et iste erat perpetuus ejus in itineribus stylus, tamen si sudoribus & pluviis fuisset probè perplutus. Verùm in præsentiarum tanto illi impedimento fuit in capessendo somno post tam longam defatigationem, ut volenti colligere vires, & prosequi iter in bonum animarum, crediderit necessarium illo se exuere, & prudenter cogitare potuerit, eo in casu regulam non obligare; verùm sicut studioso observatori, qualis ipse erat, hoc suavior & dulcior evadit observantia, quanto est rigidior, expertus est bonus Pater Julius, hoc majorem inquietudinem ac difficultatem in quærendo somno post indusij depositionem, quam si illud calefactu corporis exsiccandum retinuisset. Vnde cum nulla ratione captare somnum potuisset, ac crederet commisisse errorem planè decumanum, resumpsit illud ipsum indusium, quòd cum præterquam quòd humidum etiam morâ in frigidâisset, cui libet prudenti rerum æstimatori expendendum relinquo, quam suavem illi conciliaverit soporem. Ita servi Dei per commendabilem sui vincendi excessum aliorum debilitati pudendam opprobrant oscitantiam.

C A P U T VI.

Magnanimitas, Conformitas cum divina Voluntate.

HAËtenus vidimus generositatem animi Patris Julij in suscipiendis spontaneis pœnis, in quibus quantumvis asperis & difficilibus, semper tamen reperitur illud solatij, quod affert secum, genio posse obsequi, & sibi litari. Nunc inspiciamus ejus non solum æquamineratem, & toleran-